

Briuselis, 2025 m. lapkričio 7 d.
(OR. en)

14932/25

EDUC 416
SOC 735
EMPL 486
COMPET 1125
DIGIT 222
ENV 1173

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Profesinio rengimo ir mokymo vaidmuo konkurencingumo ir atsparumo srityse – <i>Pasikeitimas nuomonėmis</i>

Rengiantis pasikeitimui nuomonėmis 2025 m. lapkričio 27 d. Tarybos (švietimas, jaunimas, kultūra ir sportas) posėdyje, delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės orientacinis pranešimas pirmiau nurodytu klausimu.

Profesinio rengimo ir mokymo vaidmuo konkurencingumo ir atsparumo srityse

Pirmininkaujančios valstybės narės orientacinis pranešimas

Profesinis rengimas ir mokymas kaip atrama Europai

Profesinis rengimas ir mokymas daugelį metų yra vienas iš svarbiausių Europos bendradarbiavimo klausimų, o Europai susiduriant su spartėjančia žaliaja, skaitmenine ir demografinė pertvarkomis, taip pat atsinaujinusiomis grėsmėmis saugumui, pavyzdžiui, hibridiniais išpuoliais prieš gyvybiškai svarbią infrastruktūrą, aukštos kvalifikacijos darbo jėgos poreikis tampa vis akivaizdesnis. Vis dėlto visoje Europoje pernelyg daug šalių ir toliau susiduria su įgūdžių trūkumu, nepakankamu stojančiųjų į profesinio rengimo ir mokymo įstaigas skaičiumi, dideliu mokyklos nebaigusių asmenų skaičiumi ir įsigalėjusiu įsitikinimu, kad profesinio išsilavinimo karjeros kryptys yra mažiau vertingos nei akademinio išsilavinimo. Todėl itin svarbu stiprinti ne tik Europos konkurencingumą, bet ir jos ekonominį bei demokratinį atsparumą ir gebėjimą visiems suteikti lygias galimybes įgyti išsilavinimą ir mokytis, mokytis visą gyvenimą ir turėti gerą darbą.

Profesinis rengimas ir mokymas kaip konkurencingumo ir atsparumo ramstis

Švietimas ir mokymas yra Europos Sąjungos ekonominės ir socialinės darbotvarkės pagrindas. Siekiant stiprinti Europos konkurencingumą ir ekonominį bei demokratinį atsparumą ir visiems suteikti lygias galimybes įgyti išsilavinimą ir mokytis, mokytis visą gyvenimą ir turėti gerą darbą, pastaraisiais metais ES lygmeniu imtasi tam tikrų iniciatyvų. Šios iniciatyvos yra orientuotos į švietimą, mokymą, įgūdžių ugdymą ir dalyvavimą mokymosi visą gyvenimą programose. Tai, be kita ko, 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo¹ ir Komisijos iniciatyvos, pavyzdžiui, Europos įgūdžių darbotvarkė², 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planas³ ir Įgūdžių paktas.

¹ OL C 417, 2020 12 2, p. 1.

² COM(2020) 274 final.

³ COM(2020) 624 final.

2024 m. M. Draghi pranešime dėl Europos konkurencingumo ateities pabrėžiama, kad investicijos į įgūdžius, visų pirma profesinius ir techninius įgūdžius, yra iš esmės svarbios siekiant strateginio savarankiškumo, inovacijų ir socialinės sanglaudos Europoje. Pranešime nurodomi tam tikri iššūkiai švietimo ir mokymo srityje, pavyzdžiui, profesinio rengimo ir mokymo derinimas su kintančiais darbo rinkos poreikiais, prastėjantis išsilavinimas, paramos palankių sąlygų neturintiems studentams trūkumas, nepakankamai išnaudojami gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) sričių talentai ir didelis pagrindinių skaitmeninių įgūdžių trūkumas.

Išvardijus iššūkius, M. Draghi pranešime raginama parengti Europos strategiją, pagal kurią būtų šalinamos įgūdžių spragos, daug dėmesio skiriant visiems švietimo etapams. Jame taip pat pabrėžiama, kad reikia stiprinti, be kita ko, pagrindinius raštingumo ir skaičiavimo įgūdžius, skaitmeninius įgūdžius, žaliuosius įgūdžius, STEM įgūdžius ir universaliuosius įgūdžius.

Šiose išvadose ir rekomendacijose raginama suteikti naują postūmį tam, kad būtų toliau plėtojamas profesinis rengimas ir mokymas kaip patraukli ir kokybiška išsilavinimo kryptis, kurią pasirinkusiems besimokantiejiems suteikiama daug žadančių karjeros galimybių.

Raginimas imtis koordinuotų veiksmų profesinio rengimo ir mokymo vaidmeniui stiprinti

Nepaisant valstybių narių pastangų, sprendžiant bendrus ES iššūkius daugiausia dėmesio ir toliau skiriama patrauklumui, atitinkčiai darbo rinkos poreikiams, įtraukumui ir partnerystėms, įskaitant orientavimą, mokymąsi darbo vietoje, skaitmenizaciją ir aukštesnės pakopos profesinį išsilavinimą.

Atsižvelgiant į tai, būsimas Europos bendradarbiavimas švietimo ir mokymo srityje, visų pirma visais lygmenimis vykdomo profesinio rengimo ir mokymo srityje, turėtų toliau padėti šalims tenkinti darbo rinkos poreikius, didinti kompetenciją ir įtraukumą ir skatinti inovacijas profesinio rengimo ir mokymo sistemose. Be to, švietimas ir mokymas, įskaitant profesinį rengimą ir mokymą, turi užtikrinti, kad asmenys turėtų reikiamų profesinių įgūdžių, įskaitant gebėjimą aktyviai dalyvauti demokratinių visuomenių gyvenime.

Europos lygmens pastangos turėtų sustiprinti ir papildyti nacionalines reformas nustatant bendradarbiavimo kryptį, priemones ir platformas, kad profesinis rengimas ir mokymas taptų tikra visuomenės atsparumo ir konkurencingumo varomąja jėga. Be to, siekiant išnaudoti visą Europos profesinio rengimo ir mokymo potencialą, tvirtas visų lygmenų švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų, įmonių ir vyriausybių bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad profesinio rengimo ir mokymo programos išliktų aktualios ir atitiktų kintančius darbo rinkos poreikius ir visuomenės reikalavimus. Šis daugiašalis bendradarbiavimas gerina švietimo ir mokymo kokybę, skatina inovacijas, didina besimokančiųjų galimybes įgyti aukštąjį išsilavinimą ir (arba) prasmingas užimtumo galimybes ir suteikia asmenims galimybę aktyviai dalyvauti demokratinių visuomenių gyvenime, taip sustiprinant bendrą Europos šalių ekonomikų konkurencingumą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, pirmininkaujanti valstybė narė prašo ministrų atsakyti į toliau pateiktus klausimus rengiantis pasikeitimui nuomonėmis šia tema. Maloniai prašome kalbėti ne ilgiau kaip tris minutes.

- Kaip galime labiau suderinti profesinio rengimo ir mokymo programas su darbo rinkos poreikiais ir kartu užtikrinti kokybišką, įtraukų švietimą ir mokymą visiems besimokantiesiems profesinio rengimo ir mokymo sistemoje, kad jie įgytų reikiamų profesinių ir visuomeninių įgūdžių?
- Kaip galime padidinti ne tik profesinio rengimo ir mokymo, ypač STEM, programų patrauklumą, bet ir besimokančiųjų šiose programose lyčių pusiausvyrą?